

Békeltető hivatalok Spanyolországban. A spanyol belügyminiszter egy, a békeltető hivatalok létesítésére vonatkozó törvényjavaslatot terjesztett a Korteiz elé. A békeltető hivatalok a munkaadók és munkások egyenlő számú képviselőiből alakulnának meg és úgy saját kezdeményezésre, mint a viszálykodó felek kérelmére lépnének működésbe. Az eljárás angol példa szerint van berendezve.

A munkások zsarolása Japánban. A tokiói és yokohamai amerikai konzulok érdekes ankétot tartottak a japáni munkások viszonyairól. A többek között nyilvánosságra jutott, hogy a nők és gyermekek milyen rettenetes kizsárolásnak vannak alávetve. A gyufagyárakban leginkább 12—15 éves leánykákat alkalmaznak a gyufaskatulya készítésre és pakolás elvégzésére. Ezért a 12 óráig tartó nehéz munkáért kapnak ezek a szerencsétlen gyermekek napjában két vagy három soust, ami a mi pénzünkben 10—15 fillért jelent!

TÖKE és MUNKA.

Kőművesek és ácsok sztrájkja Szegeden. Hétfőn reggel a szegedi ácsok és kőművesek — 1000-en — sztrájkba léptek. A sztrájkot egy vasárnap megütemezett gyűlésen határozták el, miután látták, hogy nyomorúságos helyzetükön másképp javítani nem tudnak, mert az építőmesterek nem voltak hajlandók még legszerényebb követeléseiket sem teljesíteni. A sztrájkolók reggel 6 órától este 6 óráig terjedő munkaidőt és falazásnál 16 krajczár, diszvakolásnál 18 krajczár óránkénti minimális munkabért követelnek. S ilyen követelésért még sztrájkba is kell lépniük. A szaktanács rögtön intézkedett és egy elvtársát küldött le Szegedre. Minden építőmunkásnak kötelessége őket legerélyesebben támogatni. Építőmunkás Szegedre ezidőszerezt ne utazzék!

Sztrájkolnak Stuttgartban a városi vasut alkalmazottjai szombat óta. A sztrájkolók száma 370, a sztrájk törőké 60; épp ezért egy vonal kivételével, mindenütt szünetel a közlekedés. A stuttgarti vasut alkalmazottjai, a Németországi kereskedelmi-, szállítási- és közlekedési munkások központi egyesületének tagjai. A vasut igazgatósága ezen egyesület képviselőivel vonakodik tárgyalni, de az alkalmazottak megbízóival hajlandó tárgyalásokat folytatni, hogy a nézeteltéréseket tisztázzák. Ugy mondják, hogy az igazgatóság oly intézkedéseket tett, amelyek szerint a közlekedés fenttartható lesz; de ez, amint a fentebbiekből is látható, nem sikerült. Már a sztrájk kitörése előtt az igazgatóság tudtul adta, hogy „minden eshetőség kikerülése céljából, illetékes helyről katonai segítséget kért, hogy ezek a raktárakat, a forgalomban levő kocsikat és ezek új személyzetét, továbbá a nagy-közönséget megvédjék.”

Az eddigi tudósítások nem szólnak arról, hogy a katonaság tényleg kirendeltetett-e; úgy látszik, hogy az igazgatóság ezzel akarta a munkásokat megfélemlíteni.

A követelések, melyek miatta sztrájk megkezdődött, a következők:

Tízórás munkaidő, bezárólag egyórás szünettel, egyszeri vonal-váltóztatás, hetenkint egy szünnap s e közül minden negyedik egy vasárnapra essék; a kalauzok és kocsivezetők kezdő bére 120 korona legyen, mely 180 koronáig emelkedjék, a tartalékos kocsivezetők és kalauzok részére 4 korona 20 fillér napibér, a pályas és kocsifelügyelőknek kezdő bére 108 korona legyen, mely 156 koronáig emelkedjék, a várótermek személyzete részére pedig 4 korona 20 fillér napibért követelnek. A többi követelés az egyenruhára, gyülekezési szabadságra, a nyugdíj- és segélypénztár rendezésére vonatkozik; végül pedig egy oly bizottság föllállítását kéri, amely előtt az esetleges panaszok bejelenthetők.

Csütörtökön nyújtották a munkások át

követelményeiket s mivel az igazgatóság ezeket elutasította, szombaton megkezdődött a sztrájk.

A személyzet azon részét, melynek szabadsága volt, már pénteken bocsátották el, mert e munkások kijelentették, hogy nem lesznek sztrájk törők.

Szombat délután már egy kocsi sem közlekedett; ugyanekkor a munkások megbízottjai öt óra hosszat tárgyaltak az igazgatósággal; minthogy utóbbi a béremelés tekintetében csekély javítást akart csak adni, a gyülekezés iránti kérelmet pedig a leghatározottabban elutasította, ennek folytán az elkeseredett munkások a sztrájkot folytatják.

SAKMOZGALOM.

A szaktanács küldötték felkérőnek folyó hó 6-án tartandó ülésen pontosan és teljes számmal megjelenni. Az ülés fél 8 órakor kezdődik.

A szabadkai „Szabadság” ipari munkások önképző-egylete május hó 26-án (vasárnap) tartotta első közgyűlését, melyen a tisztikar a következőkben lett megválasztva: elnök Vasánszki János, alelnök Veisz Béla, jegyző Holmár István és pénztárnok Rónai András. Ezekon kívül választottak tíz választmányi tagot.

FÖLDMIVELŐK.

A népszerűtlen gazdasági segélypénztár. Orosháza képviselőtestületének legutóbbi ülésén Veres József, az orosházi kerület „szeretett” képviselője azt indítványozta, hogy a munkásegélypénztár alaptőkéjének kamatját a község fordítsa bizonyos egyéneknek a segélypénztárba való beiratására. Ebből az indítványból megtudjuk, hogy Orosházán nemesak a segélypénztár ügye áll nagyon szomorúan, hanem a segélyalap is a vegetáció korát éli. Most a két nyavalyást úgy akarják egészségessé tenni, hogy összeházasítják. Hogy a gyógykezelésnek ez a módja eredményes lenne, az legalább is nagyon kétséges. Mert azzal még nincsen ám segítve a dolgot, hogy „bizonyos egyének” beírassanak a pénztárba. Azoknak a bizonyos egyéneknek azután rendes heti járulékot kellene fizetni, vagy talán Veres ur elvégzi azt helyettük a sajátjából? És kik lennének azok a „bizonyos egyének”, kik Veres urtól ilyen hatalmas jótéteményt érdemeltek ki? Talán Veres ur eselédei? Vagy ha nem azok, akkor bizonyosan más jóra való, engedelmes és hű munkások. Vagy talán azok, akik a papbért rendszeren megfizetik? Valószínű, hogy Veres ur az utóbbiakra gondolt indítványa megtételénél s egy csapásra két legyet is akart ütni; népszerűséget szerezni egyrészt a munkásoknál, másrészt Darányinál. Mert Darányi minden bizonytalansággal venni tudomásul, hogy korcszülötte Orosházán milyen erényes portfógrá talált. A kiesike pedig nagyon beteg; az orosházi levegő különösen ártalmára van. Ezt bizonyítja a Lázárok Lázárának, Orosházának az öreg Vangyel után a legkotnyelesebb pennarágójának kijelentése is, mely szerint ő minden alkalommal, mikor a munkások szerződés aláírás végett előtte megjelennek, felhívja őket, hogy iratkozzanak be a pénztárba, de felhívásának nincsen semmi eredménye. E szerint hát baj van; hogy ezen a bajon a Veres-Lázár-Darányi keverék szentháromság miképpen fog segíteni, az egyelőre a jövő titka.

Uri mulatság. A Szegedi Napló írja:

Munkanélküliek a torony alatt. Nap-nap után megújulnak a jelenetek a torony alatt: a nincsetlen kétkézi munkások csoportosan jelennek meg, hogy minél nagyobb mértékben irányítsák maguk felé a hatóság figyelmét. Ma is csoportosan vonultak fel a városi széképületbe a munkások. Voltak köztük fiatal, izmos emberek, családosak, élemedettek és egészen öregek. Négy szavasabb ment be közülük

az ősz podesztához és a négy közül is az beszélt, aki legjobban forgatja a szót. Így szólt ez a munkás:

— Nagyságos polgármester ur, ha háboru tör ki, az első vagyunk, akik vérünket ontják a drága hazáért. Azt kívánjuk, hogy adjanak nekünk munkát, hogy eltarthassuk a családunkat, hogy fizethessük az adókat, mert alamizsna nem kell minékünk. Nincs keservebb, utálatosabb a szegény-kenyérnél. Van két erős karunk, dolgozni akarunk.

— Most van a szőlőmetszés ideje és mégsem találnak munkát? — kérdezte az ősz podeszta.

— Találnánk, de melyet? Sándorfalván egy korona napszámért adnak a szőlőmetszőknek. Az kevés egy embernek is. A családnak pedig mit küldhetünk belőle haza? Ha nem segít rajtunk a hatóság, egyenesen a belügyminiszter urhoz fordulunk.

Majd illemtudással engedelmet kért, hogy elpanaszolja a baját, de ugymond, ők keresik a megoldást. Majd erős elhatározással mondta:

— Ügön, a belügyminiszter urhoz folyamodunk.

— Nincs módomban a város valamennyi munkását kenyérrel ellátni, — szólt a podeszta, — és ha gondolják, hogy segítenek sorsukon, forduljanak a belügyminiszter urhoz.

A smokk uraknak ez persze nem egyéb jó tréfánál. Csak a torkukra ne forrjon egyszer ez a tréfálkozás!

A jó Darányi. A földmivelésügyi miniszter, köztudomás szerint, a földmivelő nép atyja, kinek egyéb gondja nincsen, mint a munkásokat bevezetni a földi paradicsom boldogságába, már t. i. a munkások külön paradicsomába. Hogy ezt Darányi milyen éles elmével gyakorolja, arra példa a következő eset: A szántovai munkások kérvénnyel fordultak a földmivelésügyi miniszterhez aziránt, hogy a község határában levő kincstári birtokot adják el nekik örök áron 50 évi törlesztésre. Erre a kérelemre Darányi így válaszolt:

1781. sz. 1902.

T. cz. Kovács György földésznek

Szántován.

Ön úgy saját, valamint Bartalos Ádám érdektársa által ez évben közvetlen a Nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Minister urhoz egy kérvényt nyújtottak be, mibe azt kérték, hogy a szántovai határban fekvő, a kincstár tulajdonát képező erdei földek az ottani szegény sorsu lakosoknak 50 évi törlesztés mellett adatnék el örök áron.

Ezen kérvényök felett Ó Excellenciája a földmivelésügyi m. kir. Minister ur határozott és ez évi 40.267. számú rendeletével oda utasította ezen erdőhivatal, miszerint hozassék önöknek tudomására az, hogy ezidőszerezt kérelmek nem teljesíthető azon egyszerű oknál fogva, mivel a kérdéses erdei szántók 1—2 holdas részletekbe osztva, 10 évi törlesztés mellett, nyilvános árverés mellett fognak eladatni, így tehát módjukban lesz az ottani lakosoknak annak idejében a földből vásárolhatni.

Amidőn tehát ezen elhatározásról ezuttal értesitem, egyben felhívom arra is, hogy ezen ténykörülményt Bartalos Ádámnak is közölje.

Magyar kir. Erdőhivatal.

Apatinban, 1902. évi május hó 19-én.

Balás Vizeze, m. kir. főerdőmester.

Ez már csak böles határozat! Nem adhatják el a földet ötven évi, mert már eladják tíz évi törlesztésre, a szántovaiaknak módjukban áll a földből vásárolni. A miniszter azt gondolja, hogy az nagyon mindegy, akár tíz, akár ötven év alatt kell az árat kifizetni. Darányi azt képzei, hogy ez a dolog is olyan, mint az ő alkotásai, t. i. amiket ő 10 év alatt csinál éppen annyit ér, mint a miket 50 év alatt, mert egyik sem ér semmit. — Ilyen könnyű szerrel boldogítani egy községet, hozzá úgy, hogy abból haszon a boldogítóra származzék, ez a Darányi-féle éles elméjűség.